

Lex Sarah dnr 132-2022

Rapporten inkom: 2022-04-26

Utredning inledd: 2022-04-27

Rapportör: Familjehemsbehandlare, Föräldrastöd

Utredare: Carina Ejdelind, verksamhetsutvecklare

Sammanfattning

Medarbetare på föräldrastöd för placerade barn har uppmärksammat kränkande bemötande från handläggare på familjehem, underlåt att utreda icke-boendeförälders föräldraförmåga samt att man inte beaktat återföreningsprincipen avseende familjehemsplacerade barn.

Frågeställning

- Vad har inträffat? Och har det inträffade inneburit ett missförhållande i den mening som avses med bestämmelserna i Lex Sarah?
 - a. Fanns det bemötandebriter hos handläggare?
 - b. Har man brustit vad avser utredningsförfarandet kring föräldraförmåga hos fadern?
 - c. Har återföreningsprincipen inte beaktats?
- Behöver verksamheten vidta förbättringsåtgärder för att det säkerställa att det nu uppmärksammade inte upprepas?

Händelseförlopp

När utredningen inleddes bodde barnet hos modern och barnet omhändertogs på grund av moderns briter. Utredningen tog fokus på boendeförälderns föräldraförmåga, och pappan hade vid denna tidpunkt inte någon större del i barnets omvårdnad. Detta förfarande är i enlighet med gällande rutiner. Ungefär samtidigt med en förhandling i Förvaltningsrätten flyttades vårdnaden över, efter tingsrättsbeslut, från mamma till pappa.

Barnhandläggaren var ensam handläggare i ärendet när det initierades i samband med jourhemsplaceringen sommaren 2021.

Efter förhandling i förvaltningsrätten bad pappans ombud om möte, inför ett beslut om överklagande, för att pappan önskade en tydlig plan för umgänge och datum för avslut av placeringen. Pappans önskan var att placeringen skulle upphöra sommaren 2022. Sektionschefens besked var då att umgängesplaneringen inte kunde göras i detalj i detta läge och att man i samband med umgänget också kommer göra regelbundna utvärderingar kring hur det fungerar. Detta påverkar tidsplanering för eventuell återflyttning till hemmet. Generellt sett ger man inga tydliga tidsangivelser eftersom det i sig kan skapa realistiska förväntningar. Pappa valde att överklaga.

Vid hemtagningsbegäran har faderns föräldraförmåga utretts.

Barnet omplacerades från jourhem till familjehem under pågående rättsprocess, då jourhemsplacering inte skall överstiga två månader om det inte finns särskilda skäl. Placeringen hade då fortgått närmare ett halvår. Familjehemmet bedömdes bättre kunna tillgodose barnets behov. Då placering sker i familjehem används benämningen stadigvarande placering, vilket också föräldrarna reagerat över och gett uttryck för att man tolkat just som stadigvarande och att barnet inte skulle återvända hem igen. Sektionschef har i möte med fadern tydliggjort benämningens betydelse och klargjort att målet alltid är att barnet skall flytta hem till förälder/föräldrar igen. Även barnhandläggaren har förtydligat att några datum inte kan ges, och att man måste följa utvecklingen

för barnet övertid för att veta om/när barnet kan komma hem till pappan. Hen har använt begrepp som stadigvarande, men inte uppväxtplacering.

I samband med gemensamma möten med pappan har rapportörerna observerat ett bemötande från handläggare som beskrivs som icke-professionellt, vilket bland annat beskrivs i termer såsom nedlåtande, avvisande, ointresserat. (anm. Professionellt bemötande kan beskrivas som såväl kunskap som förmåga att möta klienter med empati och lyhördhet).

Styrande lagar och föreskrifter

LVU 21 § När vård med stöd av denna lag inte längre behövs, skall socialnämnden besluta att vården skall upphöra. Nämnden skall noga förbereda den unges återförening med den eller dem som har vårdnaden om honom eller henne. Regeringsformen 1 kap 9 § anger att domstolar samt förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter ska i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen samt iakttä saklighet och opartiskhet. Barnkonventionen artikel 9. 2 anger att förfaranden enligt punkt 1, (då barnet skiljts från sina föräldrar mot deras vilja) ska alla berörda parter beredas möjlighet att delta i förfarandet och att lägga fram sina synpunkter.

Missförhållandet

Handläggare har i mötet med förälder inte agerat med ett professionellt bemötande, vilket är att anse som ett missförhållande.

Utredningen kring föräldraförmåga har koncentrerats på boendeföräldern, och därmed har umgängesförälderns föräldraförmåga inte utretts. Det inträffade kan inte anses vara ett missförhållande.

Enligt uppgift har information förmedlats till pappan att placeringen är att betrakta som en uppväxtplacering. Det har dock vid flera möten tydliggjorts för pappan hur processen ser ut, och man har vid dessa möten klargjort att återförening är huvudprincipen som man även i detta ärende utgår från. Det inträffade kan inte anses vara ett missförhållande.

Barnperspektiv

Sedan 1 januari 2020 är barnkonvention lag i Sverige och sedan tidigare regleras Socialtjänstens insatser som påverkar eller kan komma att påverka barn i 1 kap 2 § Sol. Barnets bästa skall enligt artikel 3 i barnkonventionen beaktas inför alla beslut som rör barn. Barnet synes inte lidit någon skada trots missförhållandet, då relationen med fadern upprätthållits.

Orsaker

Hög arbetsbelastning i en ny roll och utan tidigare erfarenhet av uppgifterna och med för handläggaren inte upplevt tillräckligt stöd och arbetsledning. Dessa förhållanden kan påverka det professionella bemötandet samt de prioriteringar som hen ansett nödvändiga, och som således påverkat pappans upplevelse av engagemang och information.

Ovan förutsättningar kan påverka bemötande och dialog bör fortsatt föras med berörd handläggare.

Åtgärder

Omedelbara åtgärder

Enhetschef på Barn, unga och familj bedömde den 2022-04-27 att omedelbara åtgärder inte behövde vidtas.

Ytterligare vidtagna och pågående åtgärder

Vid enheten har man arbetat med den sociala och organisatoriska arbetsmiljön, vari professionellt bemötande varit en aspekt.

Vid framtida utredningar skall dessa i större utsträckning än i dag även omfatta icke-boendeförälders föräldraförmåga även om detta inte konstaterats vara ett missförhållande, utan kan ses som ett förbättringsområde.

Föreslagna åtgärder

Åtgärder kopplat till individer avser inte strukturella åtgärder och får hanteras av närmaste chef. De redovisas därför inte i detta sammanhang.

Många tjänstemän med olika roller i ett och samma ärende, skapar behov av samordning och förtydligande kring de olika rollerna, men också behov av gemensam reflektion kring vad som sker i gemensamma möten. Feedback i direkt anslutning till dessa möten skulle innebära ett gemensamt lärande och kan ses som ett förbättringsområde.

Har något liknande hänt tidigare?

Något liknande har inte tidigare rapporterats inom ramen för lex Sarah (sedan 2018).

Finns det risk för att något liknande kan inträffa igen?

Det kan inte uteslutas att det även framöver kommer rapporteras brister i det professionella bemötandet inom verksamheten, men med tydliggjorda förväntningar och uppföljning kopplat till det borde risken minskas markant.

Anmälan till IVO

Det rapporterade bedöms inte utgöra ett allvarligt missförhållande enligt Lex Sarah. Det inträffade ska därför inte rapporteras till Inspektionen för vård och omsorg, IVO, utan enbart användas i utveckling av nämndens kvalitetsarbete.

Beslut

- Att godkänna utredningen
- Att inte anmäla ärendet till IVO då det inträffade inte bedöms utgöra varken ett allvarligt missförhållande eller en påtaglig risk för allvarligt missförhållande enligt 14 kap 7 § Socialtjänstlagen.

Helsingborg den 2022-10-17

Emelie Erixon
Socialdirektör

Utredningskällor: Aktmaterial, rapportörer, sektionschef och handläggare